

La torre que avui fa de campanar ha estat molt refeta i no podem precisar a quina època es va construir. Estava coberta amb una teulada de pissarra que datava de la reforma de finals del s. XIX. Poc abans de l'any 1936, com que estava molt feta malbé, es va desmuntar i s'hi va afegir un segon pis acabat amb merlets per a rematar-la.

Té una escala de cargol a dintre. La campana és nova, de l'any 1950; es va batejar com a "Carme, Cipriana i Justina" i va substituir-ne una altra dels mateixos noms que va desaparèixer l'any 1936, quan se l'emportaren per fer-ne canons.

Han passat els segles, han canviat les modes litúrgiques, els sants romànics varen ser oblidats i emparellats, però la nova campana continua repicant per congregar els fidels a venerar la figura de Sant Cebrià i admirar l'església romànica testimoni de nou-cents anys d'història de la nostra terra.

Anna M. Adroer i Tasis

Joan-F. Cabestany i Fort

BIBLIOGRAFIA

ALTISENT, AGUSTÍ: *Diplomatari de Santa Maria de Poblet. I. 960-1177*.— Edició a cura d'.— Abadia de Poblet. Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura.— Barcelona, 1992.— 539 pàgs. i 8 làms.

L'any 1964 el pare Agustí Altisent va emprendre la tasca d'editar el "Cartulari Gran" de Poblet, conservat al Archivo Histórico Nacional de Madrid (Cód. 992 B). Amb aquesta edició es pensava completar la tasca feta per J. Pons i Marquès en publicar el "Cartulari de Poblet. Edició del manuscrit de Tarragona" (Institut d'Estudis Catalans. Barcelona, 1938). Des de l'any 1964 han passat quasi 30 anys i el pla editorial primitiu ha sofert tota mena de modificacions i canvis. Ha estat un llarg procés de recerca i estudi que Agustí Altisent explica amb tot detall en una extensa introducció, on es pot seguir la peripècia de l'edició d'aquesta obra fins que ha arribat a les mans del lector.

Aquest "diplomatarí" continua la bona tradició de publicar la documentació medieval, especialment l'anterior al paper (1250), tasca que ha estat poc valorada pels historiadors, que consideren que aquesta feina d'editor és poc reeixida per al desenvolupament de la història. Hom ha de considerar la dificultat que representa reunir un "corpus" de 600 documents dels segles X al XII, posar-los a l'abast dels estudiosos i permetre la seva lectura després d'una àrdua tasca, primer, de recerca del document, i més tard, del seu estudi i valoració mitjançant tècniques poc reconegudes, com són les ciències auxiliars de la història. L'edició d'un "corpus" documental comporta un aparell crític que permet tot seguit l'estudi historiogràfic, impossible de realitzar directament per la dispersió de la documentació i, moltes vegades, per la dificultat d'una consulta directa.

Aquest "diplomatarí" no és solament vàlid per a l'estudi de la història del monestir de Poblet, sinó, potser, tant o més valuós per a la història de la Conca de Barberà i altres contrades veïnes o properes. La importància d'aquest "diplomatarí" l'hem de valorar en funció de l'ampli índex de noms que el completa: són quasi un centenar de pàgines (de la 443 a la 539) que permeten un primer apropament de l'investigador a l'obra, on trobarà una rica informació per a millorar els coneixements de la història d'aquesta contrada catalana, que fou "Marca" durant segles, frontera entre cristians i musulmans. Qualsevol persona sense cap mena d'interès com a historiador pot valorar la importància d'aquest cartulari amb una simple lectura de les registres d'aquests 600 documents.

Felicitem el seu editor, el pare Agustí Altisent, que amb la seva tradicional paciència monacal ha assolit la finalitat proposada pel monestir de Poblet, de posar a l'abast dels investigadors la seva documentació, i agraïm a la Generalitat de Catalunya, que hagi fet possible la impressió del "diplomatarí", fita d'una tasca, d'un esforç, com ha estat reunir aquest "corpus", bàsic per a la història medieval catalana.

Joan-F. Cabestany i Fort

* * *

El castell del temple de Barberà de la Conca. Conca de Barberà.— Memòries d'Intervencions Arqueològiques a Catalunya, núm. 4.— Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura. Direcció General del Patrimoni Cultural.— Barcelona, 1992.— 52 pàgs. amb il·lustracions.

Memòria d'una recerca arqueològica feta en aquest castell, que aporta nous detalls per a l'estudi de la seva història, però en línies generals documentada des de les fons escrites. Confirma l'existència d'un nucli iber abandonat al llarg del segle II a C., la construcció de la torre circular abans de l'edificació del temple de finals del segle XII i la posterior evolució de la construcció fins a convertir-se en escoles al segle XIX.

J.-F. C. F.

INFORMACIÓ

Per 10a vegada s'han convocat els Premis Jesús Catalònia, dels quals cal destacar el Premi "Enric Bayerrí", dedicat a promoure estudis històrics sobre la regió de Tortosa. El premi serà atorgat al millor treball d'investigació històrica, història social, arts, arqueologia, literatura, dret o lingüística, referit a l'àmbit del territori històric de les Terres de l'Ebre. Per a més informació cal adreçar-se a: Associació de Veïns de Jesús - Premi "Enric Bayerrí" - Avinguda Molins d'en Comte, 96 - 43590 Raval de Jesús (Tortosa).

* * *

L'Escola de Alguerés Pasqual Scanu institueix el Premi Josep Sanna dedicat a un estudi o recerca sobre la història, la llengua i la cultura de l'Alguer. Per a més informació adreceu-vos a: Secretaria de l'Escola de Alguerés. Carrer de Mallorca, 45. 07041 L'Alguer (Sardenya).

* * *

En la darrera Assemblea Intercomarcal d'Estudiosos, celebrada a Encamp (Principat d'Andorra), es prengué l'acord que la propera (XXXIX edició) se celebraria a Cardona, organitzada pel Foment Cardoní i el Patronat Municipal de Museus. Les dates de celebració seran els propers 22 i 23 d'octubre de 1994 i els temes de les comunicacions d'aquesta convocatòria tractaran, preferentment, sobre Cardona, les terres del seu antic ducat i la conca del Cardener en tots els seus àmbits d'estudi, no refusant, però, altres temes. Per a més informació cal posar-se en contacte amb la Comissió Organitzadora de la XXXIX Assemblea Intercomarcal d'Estudiosos. Arxiu Històric Plaça de la Fira, 1, baixos. 08261 Cardona. Tel. 869 10 00.

* * *